

Nr 69.

Ankom till riksdagens kansli den 13 maj 1924 kl. 5 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående arvode till ytterligare en amanuens vid karolinska mediko-kirurgiska institutets kemiska institution m. m.

(2:a avd.).

I den till riksdagen den 2 januari 1924 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln, punkt 71, föreslagit riksdagen att, i avbidan på proposition angående beredande av arvode åt ytterligare en amanuens vid karolinska institutets kemiska institution, för ändamålet beräkna en höjning av institutets ordinarie anslag till avlöningar m. m. med 1,200 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 29 februari 1924 dagtecknad proposition, nr 103, vilken hänvisats till statsutskottet för förberedande behandling, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att å ordinarie stat för karolinska mediko-kirurgiska institutet under rubriken Avlöning A) Lärare och tjänstemän uppföra ytterligare en amanuens vid kemiska institutionen med ett arvode av 1,200 kronor samt förty höja institutets ordinarie anslag till avlöningar m. m. med sagda belopp, 1,200 kronor.

Beträffande utredningen hänvisas till åberopade statsrådsprotokollet.

I samband med det förslag, som till 1923 års riksdag av Kungl. Maj:t framlades ifråga om vissa inredningsarbeten vid sjukhuset S:t Erik i Stockholm, berörde dåvarande departementschefen, på sätt framgår av det Kungl. Maj:ts proposition i ämnet bifogade utdraget av statsrådsprotokollet, frågan om införande av en särskild förberedande prövning före tillträdet till studierna till medicine kandidatexamen i syfte att möjliggöra ett strängare urval av de studerande. Avsikten härmed var dels att under tider av starkt tilllopp till läkarbanan kunna begränsa antalet, så att endast de bäst kvalificerade mottoges, och dels att bereda möjlighet att på ett tidigt stadium

av studierna utgallra dem, som visade sig sakna nödiga förutsättningar för ett framgångsrikt bedrivande av sina studier. I sin skrivelse i anledning av Kungl. Maj:ts berörda förslag (nr 120) uttalade riksdagen, att med hänsyn till den stora betydelse det av departementschefen angivna spörsmålet ägde för bedömande av frågan om tillgången till läkare i landet, riksdagen förutsatte, att några åtgärder härutinnan icke av Kungl. Maj:t vidtoges, innan detsamma underställts riksdagens prövning.

Departementschefen har nu, såsom framgår av det till den föreliggande propositionen bifogade statsrådsprotokollet, i samband med frågan om inrättande av ytterligare en amanuensbefattning vid karolinska institutets kemiska institution upptagit till skärskådande frågan om omförmälda särskilda prövning under början av studierna till medicine kandidatexamen. Den tänkta anordningen innebär, att ett med kurs förenat förhör i kemi skulle tillsammans med ett, likaledes efter genomgången kurs, anordnat förhör i jämförande anatomi utgöra ett slags förberedande examen, genom vilken borde ernås möjlighet att på ett tidigt stadium av de medicinska studierna utgallra dem, som visat sig sakna nödiga förutsättningar för ett framgångsrikt bedrivande av densamma. Med hänsyn till den trängsel, som råder vid de medicinska institutionerna, anser departementschefen det ej minst för de studerandes egen skull vara av vikt, att icke sådana, som icke lämpa sig för banan, taga plats och utrymme från dem, som kunna vara i hög grad skickade för densamma. Någon minskning i tillgången på utbildade läkare kunde en dylik anordning enligt departementschefens mening icke innebära, då platsantalet på institutioner och kliniker en gång vore givet och icke medgäve ett årligt utexaminerande av mer än ett visst antal läkare. Här skulle det endast gälla att på ett tidigare stadium fränkilja det överskott, som visade sig sakna förutsättningar för ifrågavarande studier. Här till komme, att en anordning av föreslagen art icke behövde innebära någon förlängning av studietiden, utan tvärtom för en del studerande i stället borde kunna medföra en förkortning av densamma, därigenom att den nuvarande väntetiden för tillträde till vederbörliga kurser skulle komma att försvinna eller minskas. Ordnandet av erforderliga detaljbestämmelser ansåge departementschefen lätt kunna ske genom att åt de medicinska läroanstalterna överlätas att med universitetskanslerns godkännande efter olika rådande förhållanden tillgodose sina önskemål i berörda hänseenden.

Utan att nu intaga någon bestämd ståndpunkt till vad av departementschefen anförts, har utskottet — med hänsyn till det inflytande, ett införande av en ifrågasatt förberedande prövning av förevarande slag kan komma att utöva på studietiden för de medicine studerande och tilloppet till läkarbanan — icke ansett sig böra tillstyrka vidtagande av åtgärder i den riktning, departementschefen angivit, innan tillräcklig tids erfarenhet vunnits, huruvida den nuvarande tillströmningen till läkarbanan är av övergående natur eller icke. Skulle denna tillströmning allttjämt visa sig stark, lär

det bliva erforderligt att i sinom tid upptaga frågan till förnyad prövning, och torde i allt fall denna angelägenhet böra underställas riksdagens prövning, innan åtgärder i någon riktning av Kungl. Maj:t vidtagas.

Behovet av ytterligare en amanuens vid karolinska institutets kemiska institution finner utskottet ådagalagt. En dylik befattning torde vara erforderlig även vid ett uppskov med frågan om ändring i det medicinska examensväsendet. Utskottet tillstyrker alltså Kungl. Maj:ts förslag härutinnan.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må å ordinarie stat för karolinska mediko-kirurgiska institutet under rubriken *Avlöning A) Lärare och tjänstemän* uppföra ytterligare en amanuens vid kemiska institutionen med ett arvode av 1,200 kronor samt förty höja institutets ordinarie anslag till avlöningar m. m. med sagda belopp, 1,200 kronor.

Vid bifall till vad utskottet sålunda föreslagit ävensom i anledning av riksdagens numera fattade beslut rörande inrättande av en kvinnlig teknisk biträdesbefattning vid allmänna barnbördshusets obstetriska klinik kommer det ordinarie anslaget till karolinska institutet: avlöningar m. m., nu 311,685 kronor, att ökas med 3,200 kronor till 314,885 kronor.

Stockholm den 13 maj 1924.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: se under utlåtande nr 67.

Reservation

av herr *C. J. G. Swartz*.
